

ДО ПРОБЛЕМИ ЧИСТОТИ МОВЛЕННЯ У СТУДЕНТСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Оксана Баран, Ірина Здебська, Ірина М'ягkota

*Львівський державний університет фізичної культури,
м. Львів, Україна, e-mail: tiv1982@ukr.net*

На сучасному етапі, коли відбувається трансформація суспільного життя України, змінюються пріоритети діяльності й розвитку особистості, особливого значення набуває культура спілкування, яка є складовою частиною культури людини в цілому та безпосереднім організатором структури людських стосунків. Без мови неможливе здійснення будь-якої діяльності. Саме тому рівень володіння українською мовою як державною, поважне ставлення до неї є **актуальним** питанням сьогодення.

Для різних категорій молоді і студентів зокрема, існують свої уявлення про мовні авторитети, норми мовної поведінки. «Культура мовлення всього нашого суспільства і культура мовлення студентів чи не найяскравіший показник стану їх моральності, духовності, культури взагалі. Словесний бруд, що заповонив їхнє мовлення, мовленнєвий примітивізм, вульгарщина – тривожні симптоми духовного нездоров'я народу, молоді з майбутньою вищою освітою зокрема», – стверджує Т. Гриценко [1, с. 167]. Дослідники І. Попова, Я. Януш, Т. Гриценко переконують у потребі дбати про чистоту мовлення студентів, очищення його від суржику.

Мета нашого дослідження – проаналізувати культуру мовлення студентів, з'ясувати причини, що сприяють поширенню позалітературних елементів у мовленні.

Об'єктом дослідження є мовлення студентів, а **предметом** – позалітературні елементи (суржик, сленг, слова-паразити, ненормативна лексика).

Методи дослідження: теоретичний аналіз наукових літературних джерел; опитування (анкетування); математична статистика; порівняння.

Упродовж навчання у Львівському державному університеті фізичної культури помічаємо, що є серед студентів інтелігентні особистості, їхня вихованість відчувається у мові та поведінці, проте, більшість на заняттях намагається дотримуватися певних норм, а на перерві все змінюється.

З плином часу сленгова мовотворчість студентів не згасає. Вона лише дещо видозмінюється, оновлюється разом з науково-технічним прогресом чи духовним регресом.

З метою аналізу культури мовлення було проведено анкетування 100 студентів. Результати анкетування відображені у відповідних діаграмах поданих нижче (рис. 1, рис. 2, рис. 3):

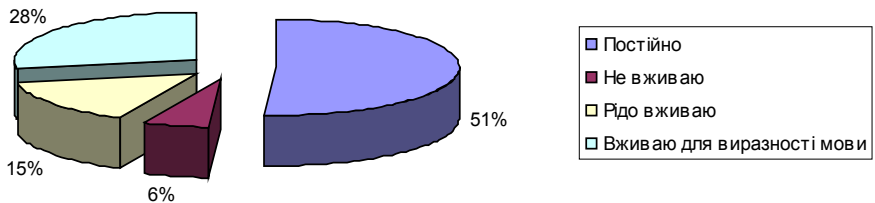

Рис. 1. Як часто у своєму повсякденному житті Ви вживаєте ненормативну лексику?

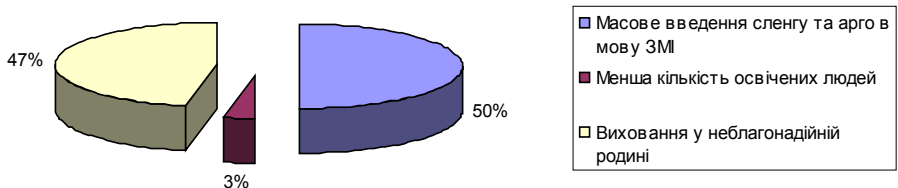

Рис. 2. Які причини сприяють поширенню ненормативної лексики?

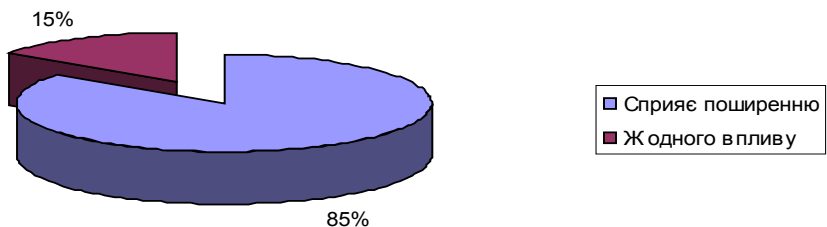

Рис. 3. Як ЗМІ впливають на характер, інтенсивність та варіативність уживання ненормативної лексики?

Аналіз анкетних дає змогу стверджувати, що позалітературні елементи (сленг, суржик, слова-паразити) займають вагоме місце в мовній поведінці студентської молоді. Сучасне суспільство, ЗМІ нав'язують свої стереотипи

мовлення. Водночас юне покоління є найбільш демократичним прошарком, перебуває на стадії пізнання себе, формування цінностей, а отже, воно насамперед має подбати про якісні зміни в сучасному мовленнєвому етикеті. Візитною карткою кожної людини є досконале володіння словом, а найкращою її характеристикою – уміння його тримати.

Список використаних джерел

1. Гриценко Т. Розвиток мовної особистості у технічних ВНЗ / Т. Гриценко // Гуманітарна освіта у технічних вищих навчальних закладах : збірник наукових праць Національного авіаційного університету. – 2009. – Вип. 17. – С. 162–172.
2. Дроздова І. Професійний дискурс і мовна особистість студента ВНЗ не-філологічного профілю / І. Дроздова // Вісник Львівського університету: Серія філол. – 2010. – Вип. – 50. – С. 212–221.
3. Масенко Л. Т. Мова і свідомість / Л. Т. Масенко // Український смисл: науково-популярний лінгвокультурологічний щоквартальник – 2008. – № 1–2. – С. 38–54.
4. Попова І. С. До питання про культуру мови у вишах / І. С. Попова // Український смисл: науково-популярний лінгвокультурологічний щоквартальник – 2009. – № 4. – С. 9–27.